

TIEDOTE HUOLTAJALLE

Henkilöstön hyvinvointi ja myötätunto varhaiskasvatuksessa (HyMy) – tutkimushanke

Arvoisa huoltaja

Tässä tiedotteessa kerromme tulevasta tutkimuksesta koskien varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvointia ja myötätuntoa varhaiskasvatuksessa. Kuntanne/kaupunkinne varhaiskasvatuksen johto on antanut luvan lapsenne päiväkodin tutkimukseen osallistumista varten. Perehdyttyänne tähän tiedotteeseen Teillä on mahdollisuus saada lisätietoja tutkimuksesta ja antaa kirjallinen suostumus lapsenne tutkimukseen osallistumista varten. Lisäksi löydätte tarkemman tietosuojaselosteen kyselyn lopusta löytyvästä linkistä. Teillä on mahdollisuus esittää lisäkysymyksiä ottamalla yhteyttä hankkeen tutkijoihin.

linda.nurhonen@tuni.fi, puh. +358 46 922 5438

sivi.harkoma@tuni.fi , puh. +358 50 303 1803

Tutkimuksen tarkoitus

Tutkimushankkeen tavoitteena on selvittää, miten varhaiskasvatushenkilöstön työhyvinvointi, ja työyhteisön ilmapiiri heijastuvat vuorovaikutuksen laatuun henkilöstön ja lasten välillä. Tutkimuksessa tarkastellaan laajemmin koko yhteisön myötätuntokulttuurin rakentumista ja pyritään mallintamaan konkreettisia tekoja ja käytäntöjä, jotka tukevat lasten ja aikuisten hyvinvoivaa yhteisöä. Tutkimuksen toteutuksesta vastaa Tampereen yliopiston Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunnan HyMy-tutkimushanke yhteistyössä Jyväskylän yliopiston Opettajankoulutuslaitoksen tutkimusryhmän kanssa.

Lisätietoja tutkimuksesta: <https://www.researchreal.fi/projekti/hymy-hanke>

Tutkimuksen kulku

Tutkimus toteutetaan 1.1.2025–31.12.2027 välisenä aikana. Tutkimuksen aineistonkeruu ajoittuu pääosin syksylle 2025 ja keväälle 2026. Henkilöstön ja lasten välisen vuorovaikutuksen laatua havainnoidaan päiväkotien lapsiryhmissä **Classroom Assessment Scoring System (CLASS) havainnointimenetelmällä**. CLASS menetelmässä havainnoija seuraa lapsiryhmän arjen toimintaa aamupäivällä noin 3 tunnin ajan. Tutkimuksen aikana havainnoidaan ryhmänne tyypillistä arkipäivän toimintaa. Havainnoinnin avulla pyritään saamaan uutta tietoa lasten ja henkilöstön välisen vuorovaikutuksen laadusta.

Lisäksi havainnointiaineiston keräämiseen käytetään tutkimusstrategiana varjostamista, jossa tarkoituksena on tutkia syvällisesti myötätuntokulttuurin ilmiökokonaisuutta. Varjostaminen tutkimusmetodologina voidaan kuvata ”liikkuvaksi havainnoinniksi”, jossa kaksi tutkijaa seuraa havainnoitavaa kohdetta heidän jokapäiväisessä toiminnassaan. Varjostuksen aikana tutkija tekee muistiinpanoja tutkimukseen osallistuvista päiväkodin johtajista ja henkilöstöstä. Muistiinpanot eivät

sisällä tunnistettavia kuvauksia yksittäisistä lapsista, huoltajista tai tutkimuksen ulkopuolisista työntekijöistä, jotka eivät ole antaneet kirjallista suostumustaan tutkimuksen osallistumista varten. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että lapsenne saattaa olla mukana tilanteessa, jossa tutkimukseen kuuluvaa päiväkodin johtajaa tai ryhmän henkilöstöä varjostetaan. Tällaisessa tilanteessa tutkija voi tehdä muistiinpanoja johtajan tai henkilöstön toiminnasta tai vuorovaikutuksesta, mutta lapsestanne ei kirjata tunnistettavaa tietoa.

Varjostusta tehdään lapsiryhmissä tavanomaisena päiväkotipäivänä. Varjostuksen aikana tutkija esittää varjostettaville henkilöille myös tarkentavia kysymyksiä havaitsemistaan tilanteista, mistä kirjoitetaan muistiinpanoja. Aineisto kerätään varjostamalla ennalta valittuja työntekijöitä sekä heidän päiväkotinsa johtajia. Kutakin työntekijää varjostetaan viisi päivää viikossa ja johtajia noin yhden päivän ajan. Varjostus kestää yhden päivän aikana noin 5 tuntia. Varjostettavista tilanteista sovitaan johtajien ja henkilöstön kanssa etukäteen ja lisäksi heillä on mahdollisuus vaikuttaa siihen, mihin tilanteisiin tutkijat osallistuvat. Varjostettava henkilö voi myös keskeyttää varjostuksen milloin tahansa, jos hän kokee tilanteen sitä vaativan.

Vuorovaikutuksen havainnoinnissa tai varjostuksessa ei käytetä videointia. Havainnointi ja varjostus kohdistuvat pääasiallisesti henkilöstön ja lapsiryhmän toimintaan, eikä niiden yhteydessä kerätä henkilötietoa tai tunnistettavaa tietoa yksittäisistä lapsista. Ennen havainnointi- ja varjostustilannetta tutkijat kertovat lapselle tutkimuksen tarkoituksesta ja samalla varmistutaan siitä, että hän osoittaa halukkuuttaan olla mukana kyseisissä tilanteissa. Lisäksi Teille annetaan suostumuslomakkeen mukana tiedote, jonka avulla voitte kertoa lapsellenne tutkimuksesta. Mikäli havainnoinnin aikana tutkija tai henkilöstö havaitsee lapsenne ilmaisevan, että hän kokee tutkimustilanteen epämukavaksi tai hän kieltäytyy sanallisesti olemasta havainnoinnin kohteena, havainnointi keskeytetään ja lapsellenne järjestetään vaihtoehtoja toimintaa henkilöstön kanssa etukäteen sovitulla tavalla.

Edellä mainittujen aineistonkeruutapojen lisäksi lapsenne päiväkodin johtajille ja henkilöstölle järjestetään haastatteluita ja he vastaavat kyselyyn työhyvinvointiin, myötätuntoon ja ryhmän vuorovaikutukseen liittyen. Rekrytointivaiheen jälkeen lapsestanne ei kerätä suoran tai välillisen tunnistamisen mahdollistavaa henkilötietoa. Jos ette anna suostumustanne lapsenne tutkimukseen osallistumista varten, lapsenne saattaa olla mukana havainnointitilanteissa, mutta hän ei ole tutkimuksen kohteena. Mikäli haluatte, ettei lapsenne osallistu havainnointi- tai varjostustilanteisiin, voitte kieltää lapsenne osallistumisen missä tutkimuksen vaiheessa tahansa ottamalla yhteyttä tutkija Linda Nurhoseen linda.nurhonen@tuni.fi, puh. +358469225438.

Tutkimukseen liittyvät hyödyt ja riskit

Tutkimuksesta ei koidu haittaa Teille tai lapsellenne. Tutkimuksessa ei myöskään loukata lapsenne yksityisyydensuojaa, eikä siinä käsitellä lapsen persoonaa tai perheoloja. Vahingoittamisen välttämiseksi tutkimus ei myöskään profiloi lastanne tai aiheuta hänelle kokonaisuutenaan arkielämän rajat ylittävää henkistä haittaa. Tutkimuksessa kunnioitetaan lastenne etua eettisten periaatteiden mukaisesti. Tutkimuksen aikana tulette mahdollisesti tapaamaan sitä toteuttavia tutkijoita lapsenne päiväkodissa. Mikäli teillä tulee mitä tahansa kysyttävää tai kerrottavaa joko ennen tutkimusta tai varjostuksen toteuttamisen aikana, voitte lähestyä tutkijoita matalalla kynnyksellä joko päiväkodissa tai sähköpostitse ja puhelimitse.

Tutkimukseen osallistuminen, kuten varjostuksen kohteena oleminen ja kyselyyn vastaaminen tarjoavat henkilöstölle mahdollisuuden reflektoida omaa työtään ja siihen liittyviä käytäntöjä. Lisäksi HyMy-tutkimus avaa mahdollisuuksia jatkotutkimuksiin. Jatkotutkimuksissa aiempiin tuloksiin pohjautuen voidaan kehittää interventioita, jossa hyvää vuorovaikutusta ja myötätuntokulttuuria pyritään tietoisesti edistämään.

Luottamuksellisuus, tietojen käsittely ja säilyttäminen

Tutkimuksessa kerättyjä tietoja käsitellään luottamuksellisesti EU:n tietosuojasetuksen ja Suomen tietosuojalain edellyttämällä tavalla. Raportointi- ja julkaisuvaiheessa yksittäisiä tutkimuksen osallistujia ei pysty tunnistamaan. Hankkeen tutkijat ovat sitoutuneet salassapitoon. Tutkimuksen osallistujien henkilötietoja ei luovuteta tutkimusryhmän ulkopuolisille henkilöille.

Tampereen yliopiston HyMy-tutkimusryhmän tutkijoiden lisäksi anonymisoitua aineistoa voidaan luovuttaa ilman henkilötietoja yliopiston opiskelijoiden käytettäväksi sopimuksella, joka sisältää salassapitovelvollisuuden. Tutkimuksessa tehdään yhteistyötä kansainvälisten ECEWP ja Happy Teacher Global-tutkimushankkeiden kanssa. Tutkimuksessa kerättävää kyselyaineistoa käytetään varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvointia käsittelevään kansainväliseen vertailututkimukseen. Näin ollen aineistoa voidaan luovuttaa ilman tutkimuksen osallistujien henkilötietoja myös yhteistyömaihin, joita ovat Australia, Yhdysvallat ja Hongkong. Aineistoa käytetään vain vertailututkimusta varten, mistä sovitaan erillisin sopimuksin.

Tutkimuksessa kerättävistä henkilötiedoista ja niiden käsittelystä sekä aineiston säilytyksestä löytyy lisätietoa hankkeen tietosuojaselosteesta.

Henkilöiden yksityisyydensuoja ja tutkimustulosten raportointi

Tutkimuksessa kerättyjä henkilötietoja säilytetään 10 vuotta tutkimuksen päättymisen jälkeen, minkä jälkeen aineisto anonymisoidaan ja tutkittavien henkilötiedot hävitetään. Anonymisoitua aineistoa säilytetään toistaiseksi yliopiston verkkolevyllä.

Hankkeen tutkijoilla on mahdollisuus käyttää aineistoja aiheeseen liittyvissä kasvatustieteellisissä tutkimuksissaan. Hankkeen tulokset julkaistaan varhaiskasvatuksen alan vertaisarvioituissa julkaisuissa ja kansallisissa raporteissa. Lisäksi opiskelijat voivat käyttää aineistoa opinnäytetöissään.

Vapaaehtoisuus

Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja voitte peruuttaa lapsenne osallistumisen tutkimukseen koska tahansa ottamalla yhteyttä tutkija Linda Nurhoseen (linda.nurhonen@tuni.fi, puh. +358 46 922 5438). Suostumukseen peruuttamiseen asti lapsestanne kerättyjä tutkimusaineistoja voidaan edelleen hyödyntää tutkimuksessa. Suostumuksen peruuttamisen jälkeen lapsestanne ei kerätä uutta tietoa. Voitte keskeyttää tutkimuksen väliaikaisesti esimerkiksi silloin, jos toivotte lapsellenne taukoa aineistonkeruusta kuten vuorovaikutuksen havainnoinnista.

Tutkimuksen rahoittajat

Emil Aaltosen säätiö

Ystävällisin terveisin,

Linda Nurhonen
KM, väitöskirjatutkija
linda.nurhonen@tuni.fi, puh. +358 46 922 5438

Sivi Harkoma
KM, väitöskirjatutkija
sivi.harkoma@tuni.fi , puh. +358503031803

Mari Saha
Dosentti, apulaisprofessori, vastuullinen tutkija
mari.saha@tuni.fi

Henkilöstön hyvinvointi ja myötätunto varhaiskasvatuksessa (HyMy) -tutkimushankkeen rahoituksen on myöntänyt Emil Aaltosen säätiö (2025–2027) ja se toteutetaan yhteistyössä Tampereen ja Jyväskylän yliopiston tutkijoiden kanssa.

EMIL AALTOSEN SÄÄTIÖ

TIEDOTE LAPSELLE

Hei!

Haluaisimme kertoa sinulle, että päiväkotiryhmääsi tulee pian kylään kaksi tutkijaa, Linda ja Sivi. Tutkijat ovat ihan tavallisia aikuisia, samanlaisia kuin päiväkotiryhmän aikuiset.

Mikä sinusta on kaikista mukavinta puuhaa päiväkotipäivänä?

Päiväkotipäivän aikana tosiaan ennättää tapahtua monenlaista. Myös tutkijat haluaisivat nähdä mitä sinun päiväkotiryhmässäsi tapahtuu. Tutkijat seuraavat, kun sinä, kaverisi ja päiväkodin aikuiset leikitte, laulatte, tai vaikkapa käytte syömässä, eli ihan tavallisia päivän puuhia. Tutkijat eivät halua häiritä päivän puuhia, ja siksi he vain seuraavat sivusta mitä tapahtuu.

Tutkijoilla on mukana kynät ja paperia, ja he kirjoittavat niillä muistiin asioita, joita päivän aikana tapahtuu. Joskus tutkijat saattavat myös jutella päiväkotiryhmäsi aikuisten kanssa. Voit kuitenkin aina kertoa tutkijoille, jos sinulla on jotain kysyttävää. Voit myös milloin vain sanoa tutkijalle tai omalle tutulle aikuiselle, jos sinä et halua olla tutkijoiden kanssa samassa tilassa.

Terveisin,

HyMy-tutkijat Linda ja Sivi

Linda Nurhonen
KM, väitöskirjatutkija
linda.nurhonen@tuni.fi, puh. +358 46 922 5438

Sivi Harkoma
KM, väitöskirjatutkija
sivi.harkoma@tuni.fi , puh. +358 50 303 1803

Henkilöstön hyvinvointi ja myötätunto varhaiskasvatuksessa (HyMy) -tutkimushankkeen rahoituksen on myöntänyt Eemil Aaltosen säätiö (2025–2027) ja se toteutetaan yhteistyössä Tampereen ja Jyväskylän yliopiston tutkijoiden kanssa.

EMIL AALTOSEN SÄÄTIÖ

